Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 17ης Μαΐου 2017 *

«Αίτηση αναιρέσεως — ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ — Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Κοινοποίηση στον αποδέκτη — Μεταγενέστερη διόρθωση των διαστάσεων εκτυπώσεως του παραρτήματος — Δημοσίευση της αποφάσεως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* — Προθεσμία ασκήσεως προσφυγής — Χρονικό σημείο ενάρξεως — Εκπρόθεσμο — Απαράδεκτο»

Στην υπόθεση C-339/16 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 16 Ιουνίου 2016,

Πορτογαλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes, M. Figueiredo και J. Saraiva de Almeida καθώς και από την P. Estêvão,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Δ. Τριανταφύλλου και M. França,

εναγόμενη πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot (εισηγητή) και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η πορτογαλική.

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Πορτογαλική Δημοκρατία ζητεί την αναίρεση της διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Απριλίου 2016, Πορτογαλία κατά Επιτροπής (Τ-556/15, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, EU:T:2016:239), με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της εκτελεστικής αποφάσεως (ΕΕ) 2015/1119 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 2015, για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορισμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ 2015, L 182, σ. 39, στο εξής: επίδικη απόφαση), κατά το μέρος που αφορά τον αποκλεισμό ορισμένων δαπανών που πραγματοποίησε το κράτος μέλος αυτό.

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

2 Στις 22 Ιουνίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση με την οποία επέβαλε, μεταξύ άλλων, δημοσιονομική διόρθωση ύψους 137 εκατομμυρίων ευρώ στην Πορτογαλική Δημοκρατία, όσον αφορά το μέτρο «Άλλες άμεσες ενισχύσεις – Εκτάσεις» για τα οικονομικά έτη 2010 έως 2012.

3 Το άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως προβλέπει μεταξύ άλλων:

«[Η] παρούσα απόφαση απευθύνεται […] στην Πορτογαλική Δημοκρατία.»

4 Στις 23 Ιουνίου 2015, η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με αριθμό C(2015) 4076.

5 Στις 10 Ιουλίου 2015, η επίδικη απόφαση δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

6 Στις 20 Ιουλίου 2015, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε ανακοίνωση, η οποία συνοδευόταν από την ακόλουθη μνεία στα αγγλικά:

«Λόγω τεχνικού σφάλματος, το παράρτημα της [επίδικης αποφάσεως] της 22ας Ιουνίου 2015, η οποία κοινοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 2015 ενδέχεται να εμφανίσει προβλήματα όσον αφορά τις διαστάσεις εκτυπώσεως. Για τον λόγο αυτόν σας αποστέλλουμε το παράρτημα χωρίς τα προβλήματα των διαστάσεων εκτυπώσεως.»

Η προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

7 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, η Πορτογαλική Δημοκρατία ζήτησε την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως.

8 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Οκτωβρίου 2015, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 130, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Στις 20 Νοεμβρίου 2015, η Πορτογαλική Δημοκρατία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.

9 Με μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας της 4ης Φεβρουαρίου 2016, το Γενικό Δικαστήριο ζήτησε από την Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τα προβλήματα των διαστάσεων εκτυπώσεως που επισημαίνονταν στην από 20 Ιουλίου 2015 ανακοίνωσή της. Με επιστολή της 17ης Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Γενικού Δικαστηρίου, παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητήθηκαν.

10 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η προσφυγή της Πορτογαλικής Δημοκρατίας είχε προδήλως ασκηθεί μετά τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ήταν, ως εκ τούτου, εκπρόθεσμη.

11 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά της επίδικης αποφάσεως είχε αρχίσει να τρέχει από την κοινοποίησή της στην Πορτογαλική Δημοκρατία, η οποία έγινε στις 23 Ιουνίου 2015. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, συμπεριλαμβανομένης της παρεκτάσεως λόγω αποστάσεως, είχε λήξει, κατά το Γενικό Δικαστήριο, τα μεσάνυχτα της 2ας Σεπτεμβρίου 2015.

12 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της Πορτογαλικής Δημοκρατίας ως απαράδεκτη.

Αιτήματα των διαδίκων

13 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Πορτογαλική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, στον βαθμό που το Γενικό Δικαστήριο έκρινε βάσιμη την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή·

— να κρίνει ότι η προσφυγή κατά της επίδικης αποφάσεως ασκήθηκε προσηκόντως, εντός της τασσόμενης στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ προθεσμίας, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

14 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει απαράδεκτη ή, επικουρικώς, αβάσιμη την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Πορτογαλική Δημοκρατία, και

— να καταδικάσει την Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

15 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η Πορτογαλική Δημοκρατία προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως που αντλούνται από πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

16 Η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου κατά της αιτήσεως αναιρέσεως, με το αιτιολογικό ότι όλοι οι προβαλλόμενοι από την Πορτογαλική Δημοκρατία λόγοι είναι απαράδεκτοι, δεδομένου ότι το κράτος μέλος αυτό βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως απλώς και μόνο βάσει των ίδιων επιχειρημάτων που είχε προβάλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, χωρίς να αναφέρει τα στοιχεία και τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

17 Περαιτέρω, το επιχείρημα της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, κατά το οποίο το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε, μη υφισταμένων επιτακτικών λόγων περί του αντιθέτου, να προκρίνει μια ερμηνεία του άρθρου 263 ΣΛΕΕ η οποία να μη συνεπάγεται την απόρριψη της προσφυγής της λόγω εκπροθέσμου, είναι επίσης απαράδεκτο, καθόσον αφορά την εκτίμηση πραγματικού ζητήματος.

18 Η Πορτογαλική Δημοκρατία αντικρούει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

19 Στον βαθμό που η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της παρούσας αιτήσεως με το αιτιολογικό ότι η Πορτογαλική Δημοκρατία ζητεί απλώς την επανεξέταση των επιχειρημάτων που προέβαλε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως προκύπτει, ιδίως, από το άρθρο 168, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και το άρθρο 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να προσδιορίζει με ακρίβεια τα προσβαλλόμενα σημεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό. Δεν πληροί τις επιταγές περί αιτιολογήσεως που απορρέουν από τις διατάξεις αυτές η αίτηση αναιρέσεως η οποία περιορίζεται στην επανάληψη ή στην κατά γράμμα παράθεση των λόγων και επιχειρημάτων που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, περιλαμβανομένων και εκείνων που στηρίζονται σε πραγματικούς ισχυρισμούς που ρητώς απορρίφθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο (απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2017, Επιτροπή κατά Total και Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, σκέψη 30 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

20 Εντούτοις, εφόσον ο αναιρεσείων αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από το Γενικό Δικαστήριο, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως μπορούν να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζητήσεως κατά την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως. Συγκεκριμένα, αν ο αναιρεσείων δεν μπορούσε να στηρίξει, κατά τον τρόπο αυτό, την αίτηση αναιρέσεως σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η διαδικασία της αναιρέσεως θα καθίστατο εν μέρει άνευ αντικειμένου (απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2017, Επιτροπή κατά Total και Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, σκέψη 31 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

21 Εν προκειμένω, η αίτηση αναιρέσεως της Πορτογαλικής Δημοκρατίας δεν σκοπεί απλώς στην επανεξέταση του δικογράφου της προσφυγής, αλλά βάλλει ακριβώς κατά της ερμηνείας από το Γενικό Δικαστήριο του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και της νομικής συλλογιστικής που οδήγησε το Γενικό Δικαστήριο στη διαπίστωση ότι η προσφυγή του κράτους μέλους αυτού είχε προδήλως ασκηθεί μετά τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ήταν, ως εκ τούτου, εκπρόθεσμη

22 Προς τούτο, η Πορτογαλική Δημοκρατία προσδιόρισε με επαρκή σαφήνεια τα προσβαλλόμενα σημεία της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, καθώς και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως.

23 Όσον αφορά, εξάλλου, το παραδεκτό του επιχειρήματος βάσει του οποίου το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε, μη υφισταμένων επιτακτικών λόγων περί του αντιθέτου, να προβεί σε ερμηνεία του άρθρου 263 ΣΛΕΕ η οποία να μη συνεπάγεται την απόρριψη της προσφυγής της λόγω εκπροθέσμου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό δεν αφορά «εκτίμηση πραγματικού ζητήματος», αλλά τον τρόπο εφαρμογής της διατάξεως αυτής.

24 Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως της Πορτογαλικής Δημοκρατίας είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Επί του δευτέρου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

25 Η Πορτογαλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πολλαπλή πλάνη κατά την ερμηνεία του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ιδίως στη σκέψη 31 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως.

26 Αφενός, κατά την Πορτογαλική Δημοκρατία, όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως αυτής, η δημοσίευση της επίδικης αποφάσεως στην Επίσημη Εφημερίδα είναι καθοριστική όσον αφορά την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής. Συγκεκριμένα, από τη φράση «κατά περίπτωση» προκύπτει ότι το χρονικό σημείο από το οποίο αρχίζει η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής πρέπει να καθορίζεται με γνώμονα τη σειρά των μορφών δημοσιότητας την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή. Ως εκ τούτου, η κοινοποίηση έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με τη δημοσίευση, τούτο δε ακόμη και στην περίπτωση αποφάσεων των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από την απόφαση της 10ης Μαρτίου 1998, Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-122/95, EU:C:1998:94), και καθιστά δυνατή την τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου και την αποφυγή κάθε διακρίσεως μεταξύ των κρατών μελών.

27 Αφετέρου, η Πορτογαλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να προβεί σε ερμηνεία του άρθρου 263 ΣΛΕΕ η οποία να μη συνεπάγεται την απόρριψη της προσφυγής της λόγω εκπροθέσμου και παραπέμπει συναφώς στην απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, PPG και SNF κατά ΕΟΧΠ (C-625/11 P, EU:C:2013:594).

28 Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, η Πορτογαλική Δημοκρατία επικαλείται επίσης την απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 1997, Opel Austria κατά Συμβουλίου (T-115/94, EU:T:1997:3, σκέψη 124), από την οποία προκύπτει ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει κάθε πράξη να περιέρχεται σε γνώση του ενδιαφερομένου κατά τρόπον ώστε αυτός να είναι σε θέση να γνωρίζει με βεβαιότητα από ποιο χρονικό σημείο η εν λόγω πράξη παράγει έννομα αποτελέσματα. Από την ίδια απόφαση προκύπτει ότι η επιταγή περί ασφάλειας δικαίου πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα στην περίπτωση πράξεως που μπορεί να έχει οικονομικές συνέπειες, ώστε να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλει η πράξη αυτή.

29 Περαιτέρω, η Πορτογαλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη, στη σκέψη 37 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, τις συνέπειες που απορρέουν από την πάγια πρακτική της Επιτροπής η οποία συνίσταται στη δημοσίευση, στην Επίσημη Εφημερίδα, των αποφάσεων εκκαθαρίσεως των δαπανών που πραγματοποίησαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ.

30 Όπως προκύπτει, συναφώς, από την απόφαση της 10ης Μαρτίου 1998, Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-122/95, EU:C:1998:94), η Πορτογαλική Δημοκρατία μπορούσε βασίμως να προσδοκά ότι η επίδικη απόφαση θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα και ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής θα αρχίσει να τρέχει από την ημερομηνία δημοσιεύσεως.

31 Εξάλλου, κατά την Πορτογαλική Δημοκρατία, το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη τα έννομα αποτελέσματα που απορρέουν από το γεγονός ότι η Επιτροπή δημοσιεύει τις αποφάσεις εκκαθαρίσεως των δαπανών στη σειρά L της Επίσημης Εφημερίδας.

32 Η Πορτογαλική Δημοκρατία προβάλλει επίσης, στηριζόμενη στη διάταξη της 27ης Νοεμβρίου 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret και Akar κατά Επιτροπής (C-163/07 P, EU:C:2007:717, σκέψεις 32 και 36), ότι η Επιτροπή επέδειξε «συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει συγγνωστή σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη» και ότι το Δικαστήριο δέχεται ότι ορισμένες περιστάσεις μπορούν να εξομοιωθούν «με την ύπαρξη τυχαίου συμβάντος ή ανωτέρας βίας που αναστέλλει την προθεσμία ασκήσεως του ένδικου μέσου».

33 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του δεύτερου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Δυνάμει του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η προσφυγή ακυρώσεως ασκείται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.

35 Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 297, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, εν αντιθέσει προς τις πράξεις που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα, οι αποφάσεις που καθορίζουν τον αποδέκτη τους, κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αρχίζουν να παράγουν αποτελέσματα από την κοινοποίησή τους.

36 Από τον συνδυασμό των δύο αυτών διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ προκύπτει ότι, όσον αφορά τις προσφυγές ακυρώσεως, η ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του χρονικού σημείου ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής είναι η ημερομηνία της δημοσιεύσεως, όταν η δημοσίευση αυτή, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη ισχύος της πράξεως, προβλέπεται από την ως άνω Συνθήκη, και, για τις λοιπές περιπτώσεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 297, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η περίπτωση των αποφάσεων που καθορίζουν τον αποδέκτη τους, είναι η ημερομηνία της κοινοποιήσεως.

37 Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε αυτή την ερμηνεία του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ διαπιστώνοντας ότι, όσον αφορά πράξη που καθορίζει τους αποδέκτες της, μόνο το κείμενο που κοινοποιείται στους αποδέκτες είναι αυθεντικό, έστω και αν η πράξη αυτή δημοσιεύθηκε και στην Επίσημη Εφημερίδα (απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, Consten και Grundig κατά Επιτροπής, 56/64 και 58/64, EU:C:1966:41, σ. 491).

38 Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Πορτογαλική Δημοκρατία, η κοινοποίηση της πράξεως δεν έχει επικουρικό χαρακτήρα, σε σχέση με τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα, για τον καθορισμό του χρονικού σημείου ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής που έχει εφαρμογή στην αποδέκτρια της πράξεως αυτής.

39 Η απόφαση της 10ης Μαρτίου 1998, Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-122/95, EU:C:1998:94), δεν επιτρέπει τη συναγωγή διαφορετικού συμπεράσματος. Συγκεκριμένα, στη σκέψη 35 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο έκρινε ότι, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 263, έκτο εδάφιο,

ΣΛΕΕ, το κριτήριο της ημερομηνίας κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως ως χρονικού σημείου ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση της πράξεως.

40 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, μεταξύ άλλων στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι, για τον υπολογισμό της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, έπρεπε να ληφθεί υπόψη η κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως στην Πορτογαλική Δημοκρατία, και όχι η δημοσίευση της αποφάσεως αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα.

41 Τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλε η Πορτογαλική Δημοκρατία στο πλαίσιο του δεύτερου και τρίτου λόγου αναιρέσεως δεν μπορούν να κλονίσουν τη διαπίστωση αυτή.

42 Το ίδιο ισχύει για τον ισχυρισμό της Πορτογαλικής Δημοκρατίας ότι το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε να προβεί σε ερμηνεία του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η οποία να μη συνεπάγεται την απόρριψη προσφυγής της λόγω εκπροθέσμου, δεδομένου ότι, εν πάση περιπτώσει, το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής, υπό το πρίσμα του άρθρου 297, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, είναι σαφές και από το γράμμα της δεν δημιουργούνται αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία της.

43 Για τον ίδιο λόγο, δεν ευσταθούν τα επιχειρήματα της Πορτογαλικής Δημοκρατίας ότι η Επιτροπή, δημοσιεύοντας τις αποφάσεις εκκαθαρίσεως των δαπανών που πραγματοποίησαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των γεωργικών ταμείων, επέδειξε «συμπεριφορά δυνάμενη να προκαλέσει συγγνωστή σύγχυση σε καλόπιστο πολίτη», ότι η ερμηνεία του άρθρου 263, έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ στην οποία προέβη η Πορτογαλική Δημοκρατία όσον αφορά συνιστά συγγνωστή πλάνη (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 17ης Μαΐου 2002, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-406/01, EU:C:2002:304, σκέψη 21), ή ακόμη ότι η ερμηνεία της διατάξεως αυτής από το Γενικό Δικαστήριο είναι αντίθετη προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

44 Από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων προκύπτει ότι ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

– Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Η Πορτογαλική Δημοκρατία προβάλλει ότι, μετά την κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως, η οποία έγινε στις 23 Ιουνίου 2015 και την οποία χαρακτηρίζει ως «προσωρινή», η εν λόγω απόφαση της κοινοποιήθηκε «οριστικώς» στις 20 Ιουλίου 2015. Η ημερομηνία αυτή αποτελεί το χρονικό σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, εφόσον, αντιθέτως προς όσα προκύπτουν από τη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η κοινοποίηση που έγινε στις 23 Ιουνίου 2015 δεν της παρέσχε τη δυνατότητα να λάβει πλήρως γνώση της επίδικης αποφάσεως, πράγμα που επιβεβαίωσε η Επιτροπή δεχόμενη ότι η κοινοποίηση αυτή δεν ήταν ούτε τέλεια ούτε πλήρης. Επομένως, η προσφυγή της ασκήθηκε εμπροθέσμως.

46 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

– Εκτίμηση του Δικαστηρίου

47 Όσον αφορά τη νομιμότητα της κοινοποιήσεως των πράξεων της Ένωσης, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι προσήκουσα κοινοποίηση αποφάσεως υπάρχει αφότου η απόφαση γνωστοποιείται στον αποδέκτη της και αυτός έχει τη δυνατότητα να λάβει γνώση του περιεχομένου της (διάταξη της 2ας Οκτωβρίου 2014, Page Protective Services κατά ΕΥΕΔ, C-501/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2259, σκέψη 30).

48 Συναφώς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 26 και 27 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε στην Πορτογαλική Δημοκρατία στις 23 Ιουνίου 2015 και η Πορτογαλική Δημοκρατία ήταν σε θέση να λάβει γνώση του περιεχομένου της εν λόγω αποφάσεως, καθώς και των λόγων στους οποίους στηριζόταν. Περαιτέρω, στη σκέψη 42 της διατάξεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η μεταγενέστερη ανακοίνωση της 20ής Ιουλίου 2015 είχε ως αντικείμενο μόνον την τροποποίηση των διαστάσεων εκτυπώσεως των αριθμητικών πινάκων του παραρτήματος της επίδικης αποφάσεως και ότι αυτό δεν αφορούσε το κείμενο στα πορτογαλικά, το οποίο δεν είχε υποστεί καμία τροποποίηση ούτε ως προς το περιεχόμενό του ούτε ως προς την εμφάνισή του.

49 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία της Πορτογαλικής Δημοκρατίας με την οποία προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, συναφώς, παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία, αρκεί η παρατήρηση ότι όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην επίδικη απόφαση και αφορούν την Πορτογαλική Δημοκρατία προκύπτουν σαφώς από το κείμενο της αποφάσεως αυτής που κοινοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 2015.

50 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η επίδικη απόφαση κοινοποιήθηκε προσηκόντως στην Πορτογαλική Δημοκρατία στις 23 Ιουνίου 2015.

51 Ως προς την ανακοίνωση της 20ής Ιουλίου 2015, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει, εν πάση περιπτώσει, ότι απόφαση η οποία απλώς επιβεβαιώνει, όπως προδήλως συμβαίνει εν προκειμένω, προγενέστερη απόφαση δεν έχει ως αποτέλεσμα την έναρξη νέας προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, δεδομένου ότι η άσκηση προσφυγής ακυρώσεως κατά αποφάσεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης αποφάσεως, η οποία δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως, είναι απαράδεκτη (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 21ης Νοεμβρίου 1990, Infortec κατά Επιτροπής, C-12/90, EU:C:1990:415, σκέψη 10).

52 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 27 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι η κοινοποίηση της επίδικης αποφάσεως, η οποία έγινε στις 23 Ιουνίου 2015, παρείχε στην Πορτογαλική Δημοκρατία τη δυνατότητα να λάβει γνώση του περιεχομένου της αποφάσεως αυτής, καθώς και των λόγων επί των οποίων στηριζόταν και, στη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά της επίδικης αποφάσεως είχε αρχίσει να τρέχει από την κοινοποίηση της αποφάσεως αυτής στην Πορτογαλική Δημοκρατία, η οποία έγινε στις 23 Ιουνίου 2015, και όχι από την ανακοίνωση της 20ής Ιουλίου 2015.

53 Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

54 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

56 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

57 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Πορτογαλική Δημοκρατία πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

2) **Καταδικάζει την Πορτογαλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)